

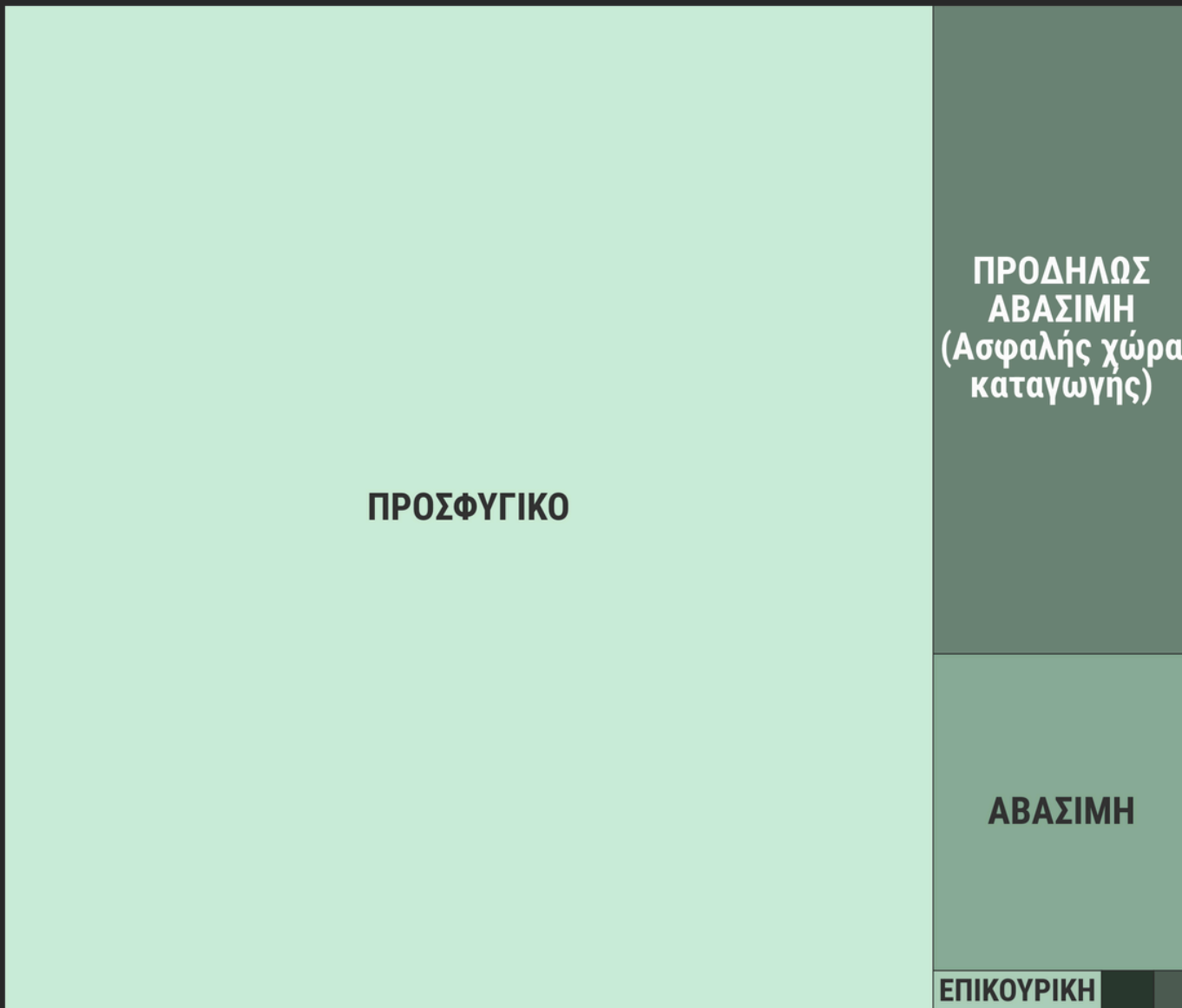
ΜΑΙΟΣ 2025

POLICY NOTE

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΣΥΛΟΥ 2024

Δεκτές τέσσερις στις πέντε αιτήσεις ασύλου στη χώρα

Αποφάσεις ουσίας α' βαθμού: 2024

Στατιστικά διαδικασίας ασύλου το 2024

Δεκτές τέσσερις στις πέντε αιτήσεις ασύλου στη χώρα

Αιτήσεις ασύλου

- 69.000** αρχικές αιτήσεις ασύλου, κατατεθείσες κυρίως στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου
- 4.688** μεταγενέστερες αιτήσεις ασύλου, εκ των οποίων **867** μετά από απαράδεκτο αρχικό αίτημα λόγω «ασφαλούς τρίτης χώρας»
- 1.223** μεταγενέστερες αιτήσεις με παράβολο 100 ευρώ ανά άτομο

Διαδικασία α' βαθμού στην Υπηρεσία Ασύλου

- 79%** ποσοστό αναγνώρισης, σχεδόν αποκλειστικά με προσφυγικό καθεστώς, με θετικές αποφάσεις ιδίως για Συρία και Αφγανιστάν
- 91,4%** ποσοστό αναγνώρισης στη διαδικασία συνόρων
- 7.050** αποφάσεις πρόδηλης αβασιμότητας, εκ των οποίων οι **6.986** λόγω «ασφαλούς χώρας καταγωγής»
- 2.143** αποφάσεις απαράδεκτου λόγω «ασφαλούς τρίτης χώρας», εκ των οποίων οι **2.090** σε σχέση με την Τουρκία, εκ των οποίων **1.256** στη διαδικασία συνόρων
- 3.037** αποφάσεις απαράδεκτου για μεταγενέστερες αιτήσεις χωρίς νέα ουσιώδη στοιχεία, εκ των οποίων οι **235** σε αρχικά αιτήματα που απορρίφθηκαν λόγω «ασφαλούς τρίτης χώρας»
- 29.885** εκκρεμείς αιτήσεις σε α' βαθμό, εκ των οποίων **14.142** σε αναμονή συνέντευξης

Διαδικασία β' βαθμού στις Επιτροπές Προσφυγών

- 12.039** προσφυγές, εκ των οποίων **7.902** έλαβαν δωρεάν νομική συνδρομή από το Μητρώο Δικηγόρων της Υπηρεσίας Ασύλου
- 1.588** απορρίψεις προσφυγών λόγω μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης
- 1.526** απορρίψεις προσφυγών ως εκπροθέσμων
- 310** προφορικές ακροάσεις στο στάδιο της προσφυγής
- 10,1%** ποσοστό αναγνώρισης σε β' βαθμό, με θετικές αποφάσεις ιδίως για Συρία, Σομαλία και Αφγανιστάν

Ακυρωτικός έλεγχος στα διοικητικά δικαστήρια

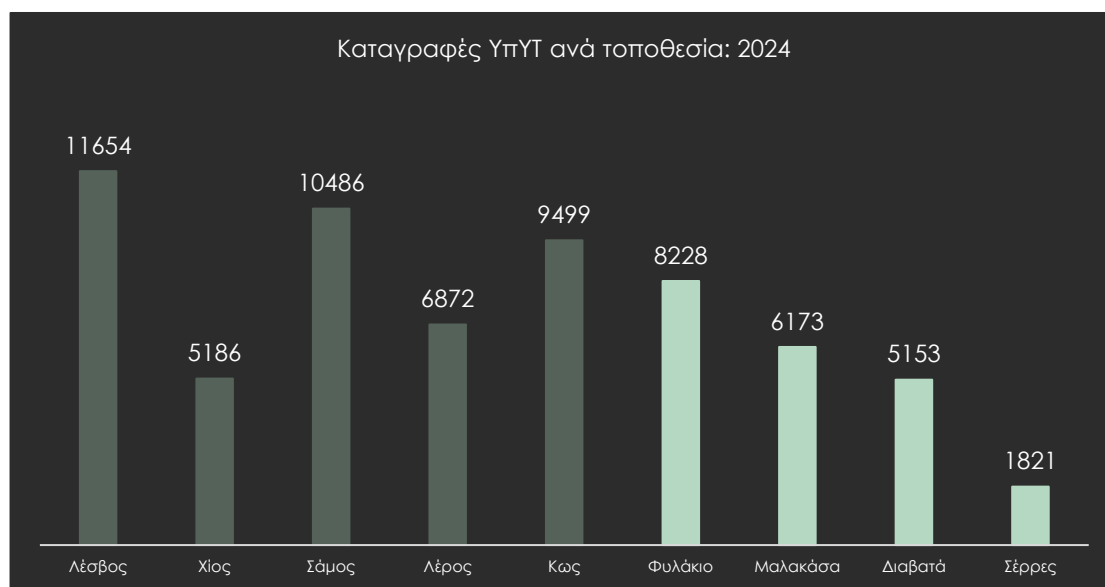
- 1.520** εκκρεμείς αιτήσεις ακύρωσης στα Διοικητικά Πρωτοδικεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης
- 30,5%** ποσοστό αποδοχής των αιτήσεων ακύρωσης

Στο παρόν σημείωμα αναλύεται η λειτουργία της διαδικασίας ασύλου στην Ελλάδα το περασμένο έτος, με βάση τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται μηνιαία από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που διατέθηκαν στον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία των ελληνικών αρχών, το περασμένο έτος καταγράφηκαν συνολικά 62.053 αφίξεις ανθρώπων στη χώρα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα. Εξ αυτών, 7.587 από τα χερσαία σύνορα του Έβρου, 39.016 από την Ανατολική Μεσόγειο στα νησιά του Αιγαίου και 5.987 από την Κεντρική Μεσόγειο με σημείο εισόδου ιδίως την Κρήτη και τη Γαύδο.¹

Για κάθε άνθρωπο που φτάνει ή βρίσκεται στη χώρα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, κινούνται διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥπΥΤ) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.² Η ΥπΥΤ κατέγραψε συνολικά 65.072 άτομα σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, εκ των οποίων 8.228 στον Έβρο, 43.697 στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (ΚΕΔ) των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου και 13.147 στην ενδοχώρα. Οι περισσότερες καταγραφές της ΥπΥΤ έλαβαν χώρα στις ΚΕΔ Λέσβου και Σάμου.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Στατιστικά υποδοχής & ταυτοποίησης, Δεκ 2024

Η Υπηρεσία Ασύλου και η ΥπΥΤ, ως Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής αιτήσεων ασύλου,³ κατέγραψαν συνολικά 73.688 αιτούσες/ούντες άσυλο το περασμένο έτος,⁴ σημειώνοντας σταθερή αύξηση σε σχέση με 64.084 το 2023 και 37.362 το 2022. Όπως και πέρυσι, η συντριπτική πλειοψηφία των αιτήσεων ασύλου στη χώρα – 69.000, δηλαδή

¹ RSA, «Κρήτη – Γαύδος: Εξαπλάσιες αφίξεις προσφύγων το 2024, ανύπαρκτες οργανωμένες υποδομές για πρώτη υποδοχή και φιλοξενία», 30 Ιανουαρίου 2025, διαθέσιμο [εδώ](#).

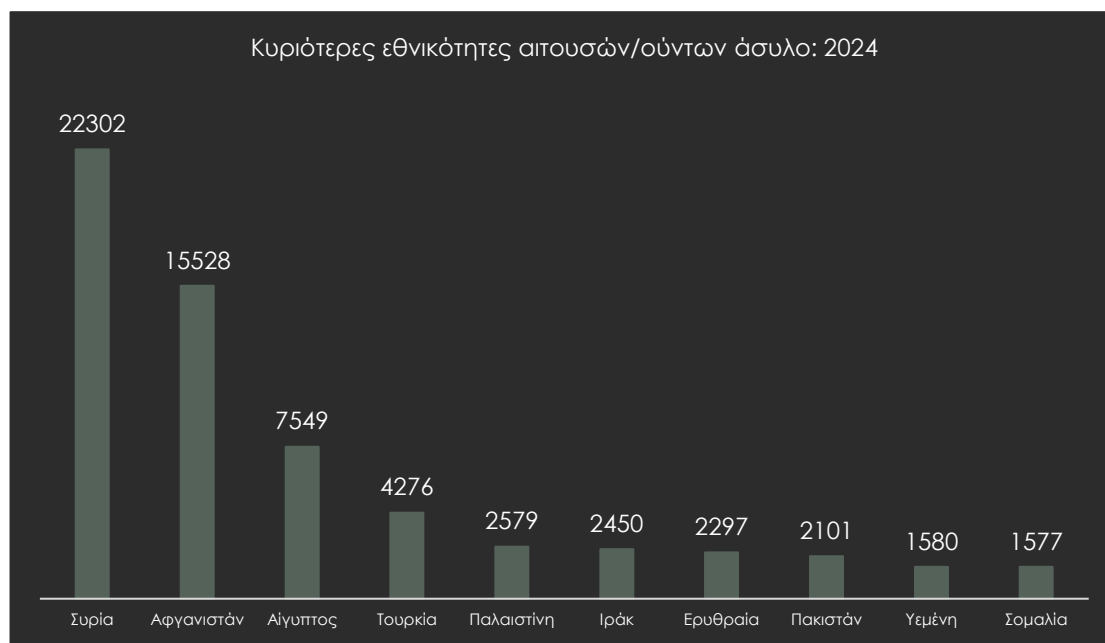
² Άρθρο 38 επ. Κώδικα Ασύλου, Ν 4939/2022, ΦΕΚ Α' 111/10.06.2022.

³ Άρθρο 1 περ. ιζ' Κώδικα Ασύλου.

⁴ Σύμφωνα με το άθροισμα των στοιχείων στα μηνιαία δελτία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

93,6% του συνόλου – ήταν αρχικές αιτήσεις. Και το περασμένο έτος, προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία ότι ο αριθμός των αρχικών αιτήσεων ασύλου υπερβαίνει αισθητά τον αριθμό των καταγεγραμμένων αφίξεων, αλλά και τον αριθμό των ατόμων που υπήχθησαν σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης στην ΥπΥΤ.

Οι κυριότερες εθνικότητες αιτουσών/ούντων άσυλο που καταγράφηκαν πέρυσι είχαν ως εξής:

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Στατιστικά, Ιαν-Δεκ 2024

Στις κυριότερες χώρες καταγωγής των αιτουσών/ούντων άσυλο συγκαταλέγονται η Συρία και το Αφγανιστάν, για τους πολίτες των οποίων η Ελληνική Κυβέρνηση είχε χαρακτηρίσει την Τουρκία ως «ασφαλή τρίτη χώρα» (ΑΤΧ) από το 2021, βάσει εθνικού καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών.⁵ Ο κατάλογος ακυρώθηκε τον Μάρτιο του 2025 από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ), ως ανεπαρκώς αιτιολογημένος.⁶ Στον ίδιο κατάλογο περιλαμβάνεται το Πακιστάν, το οποίο, όπως και η Αίγυπτος, χαρακτηρίζεται και ως «ασφαλής χώρα καταγωγής» (ΑΧΚ) σε έτερο εθνικό κατάλογο.⁷

Τόπος καταγραφής

Οι αρχικές αιτήσεις ασύλου, κατά κανόνα, κατατίθενται ενώπιον της ΥπΥΤ μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης.⁸ Η συντριπτική πλειοψηφία του συνόλου των 69.000 αρχικών αιτήσεων ασύλου που κατατέθηκαν το 2024 πράγματι

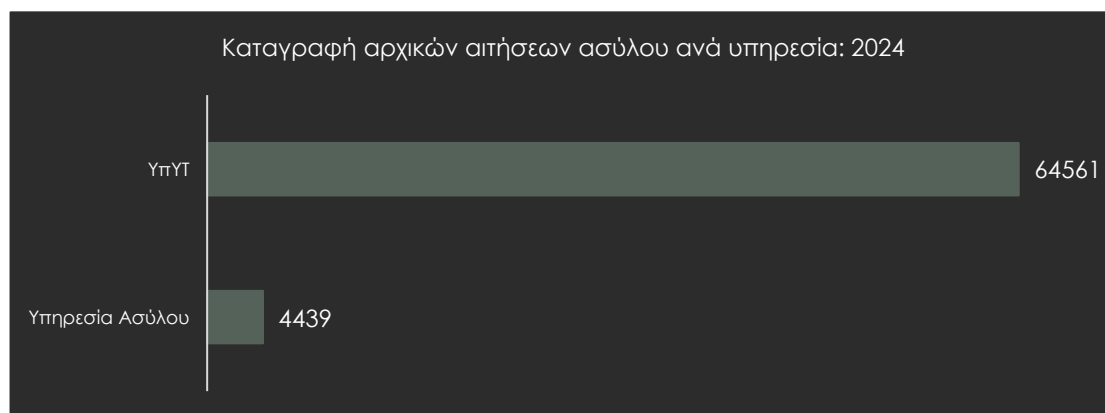
⁵ ΚΥΑ 538595/2023, ΦΕΚ Β' 7063/15.12.2023.

⁶ ΣΤΕ, «Ανακοίνωση του Προέδρου του Σ.τ.Ε. σχετικά με το αποτέλεσμα της διάσκεψης επί υποθέσεων, οι οποίες αφορούν τον χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας», 21 Μαρτίου 2025, διαθέσιμο [εδώ](#), RSA & ΕΣΠ, «Το Συμβούλιο της Επικρατείας ακυρώνει τον χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας» για αιτούντες άσυλο», 27 Μαρτίου 2025, διαθέσιμο [εδώ](#).

⁷ ΚΥΑ 305652/2024, ΦΕΚ Β' 7117/27.12.2024.

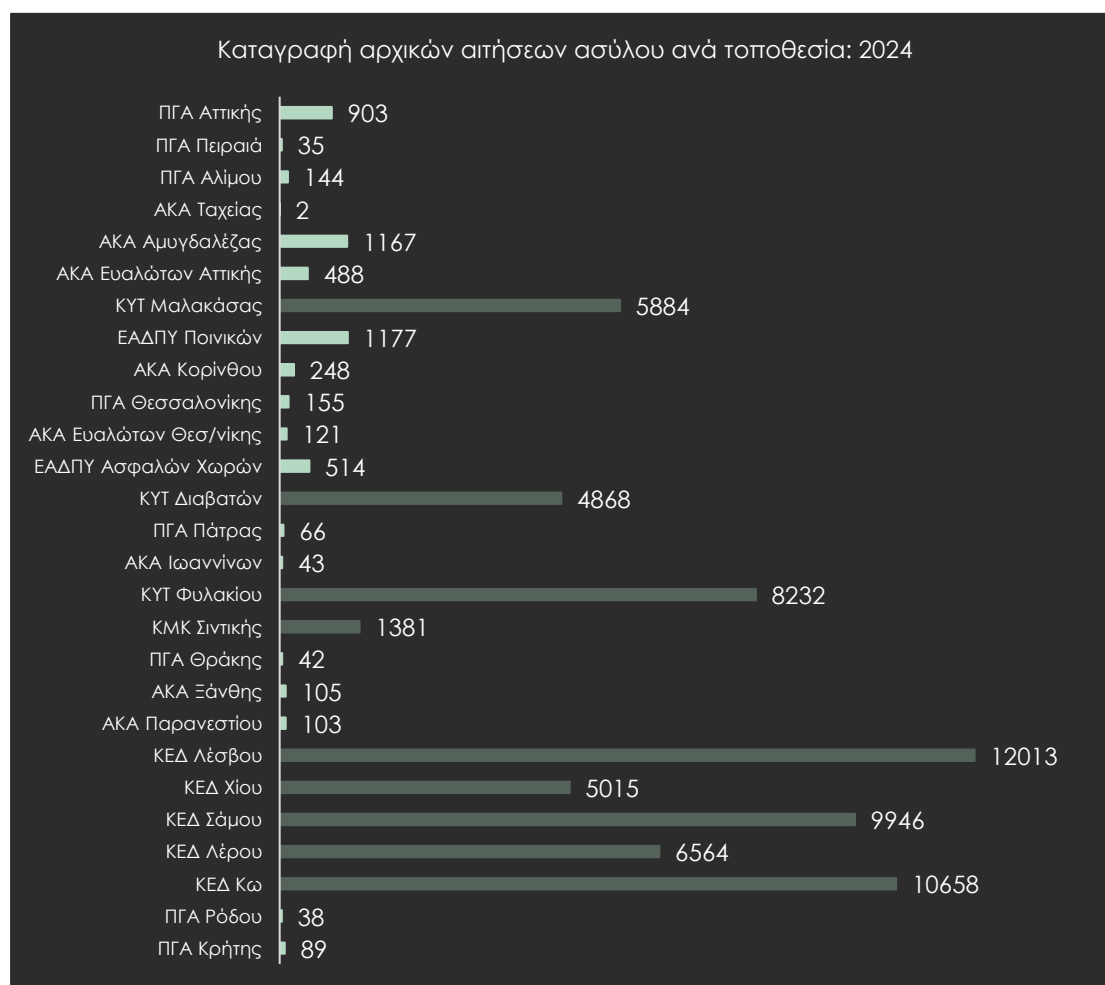
⁸ Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, «Καταγραφή αιτημάτων διεθνούς προστασίας από τα ΠΓΑ/ΑΚΑ της Υπηρεσίας Ασύλου», 2964/2025, 7 Ιανουαρίου 2025.

καταγράφηκαν από τις περιφερειακές υπηρεσίες της ΥπΥΤ, δηλαδή τις πέντε ΚΕΔ στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στο Φυλάκιο, τα Διαβατά και τη Μαλακάσα, καθώς και την Κινητή Μονάδα Καταγραφής (ΚΜΚ) στη Σιντική Σερρών.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Στατιστικά, Ιαν-Δεκ 2024

Ο αριθμός των αρχικών αιτήσεων ασύλου που κατατέθηκαν ανά Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου (ΠΓΑ) / Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου (ΑΚΑ) της Υπηρεσίας Ασύλου ή ΚΥΤ / ΚΕΔ της ΥπΥΤ είχε ως εξής:

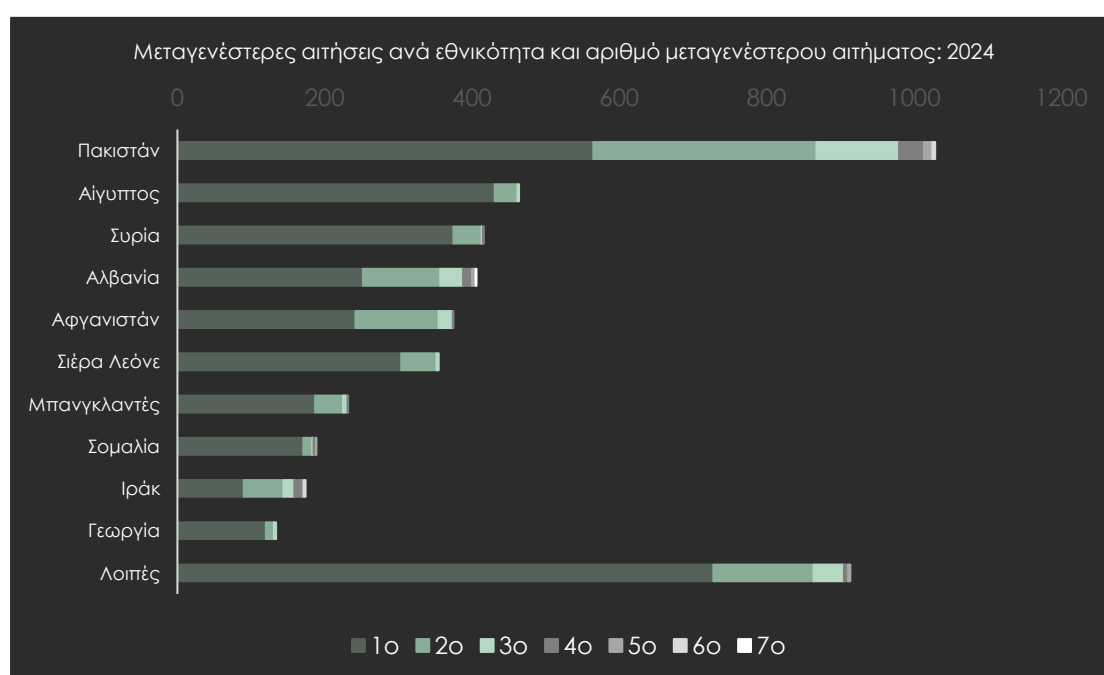

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Στατιστικά, Ιαν-Δεκ 2024

Τα κυριότερα σημεία καταγραφής αιτήσεων ασύλου ανά την επικράτεια το 2024 ήταν οι ΚΕΔ Λέσβου, Κω και Σάμου. Πάνω από το 50% των αιτήσεων ασύλου καταγράφηκαν στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου το περασμένο έτος.

Μεταγενέστερες αιτήσεις

Οι μεταγενέστερες αιτήσεις ασύλου κατατίθενται στα ΠΓΑ και ΑΚΑ της Υπηρεσίας Ασύλου. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιήθηκαν από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, το περασμένο έτος κατατέθηκαν συνολικά 4.688 μεταγενέστερες αιτήσεις ασύλου, μετά από τελεσίδικη απόφαση επί του αρχικού αιτήματος, αριθμός κατάτι μειωμένος σε σχέση με 6.326 το 2023. Οι κυριότερες εθνικότητες των ατόμων που κατέθεσαν μεταγενέστερες αιτήσεις το 2024 ήταν οι εξής:

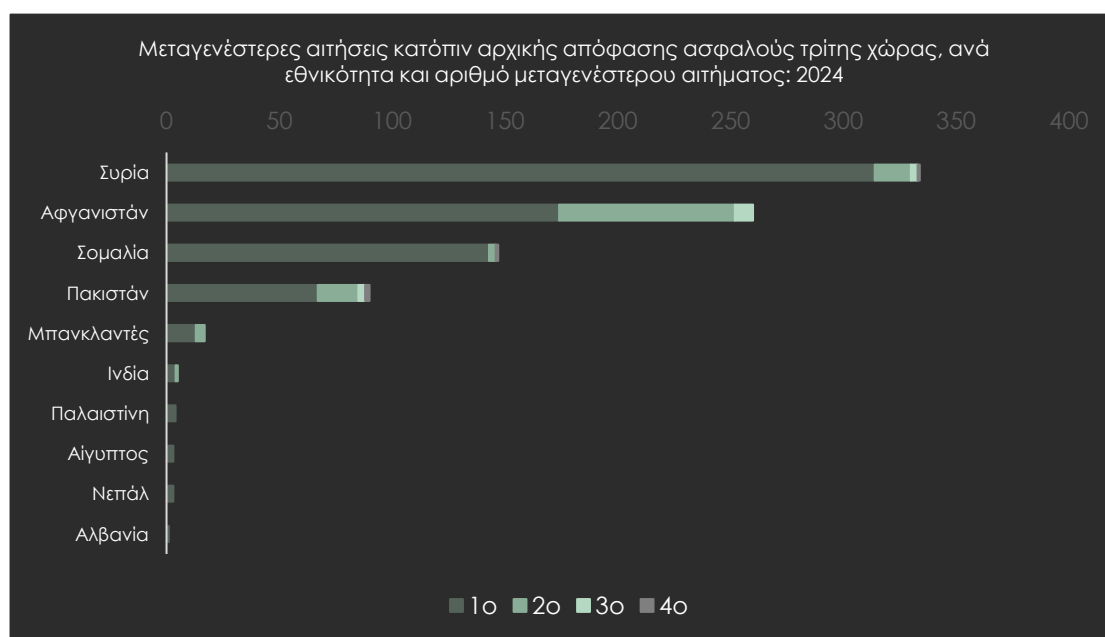
Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Από το σύνολο των 4.688 μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου που κατατέθηκαν πέρυσι, 1.223 ήταν δεύτερες ή περαιτέρω μεταγενέστερες αιτήσεις, οι οποίες από το 2022 και έπειτα υπόκεινται σε παράβολο ύψους 100 ευρώ ανά άτομο, σύμφωνα με νομοθετική ρύθμιση της Ελλάδας,⁹ που δεν προβλέπεται σε κανένα άλλο κράτος της ΕΕ. Επομένως, το 2024 καταβλήθηκαν παραπάνω από 120.000 ευρώ υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου για την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου βάσει της ρύθμισης. Η νομιμότητα αυτού του κανόνα ελέγχεται από το ΣΤΕ, η απόφαση του οποίου εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Δεύτερες ή περαιτέρω μεταγενέστερες αιτήσεις, με παράβολο 100 ευρώ ανά άτομο, κατατέθηκαν κατά πλειοψηφία από πολίτες Πακιστάν (464). Ακολουθούν η Αλβανία (154) και το Αφγανιστάν (133).

⁹ Άρθρο 94 παρ. 10 Κώδικα Ασύλου, ΚΥΑ 472687/2021, ΦΕΚ Β' 6246/27.12.2021.

Αξιοσημείωτη λεπτομέρεια στα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου αποτελεί ο αριθμός των μεταγενέστερων αιτήσεων που κατατέθηκαν μετά από απόρριψη του αρχικού αιτήματος ως अपараδέκτου βάσει της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας», χωρίς να εξεταστεί επί της ουσίας. Η παραπάνω περίπτωση αφορά 867 μεταγενέστερες αιτήσεις, εκ των οποίων 334 για πολίτες Συρίας, 260 πολίτες Αφγανιστάν και 147 πολίτες Σομαλίας, για τις/τους οποίες/ους χαρακτηριζόταν η Τουρκία ως «ασφαλής τρίτη χώρα» και εφαρμοζόταν σχετικός λόγος απαραδέκτου στις αιτήσεις ασύλου τους.¹⁰

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Διαδικασία α' βαθμού στην Υπηρεσία Ασύλου

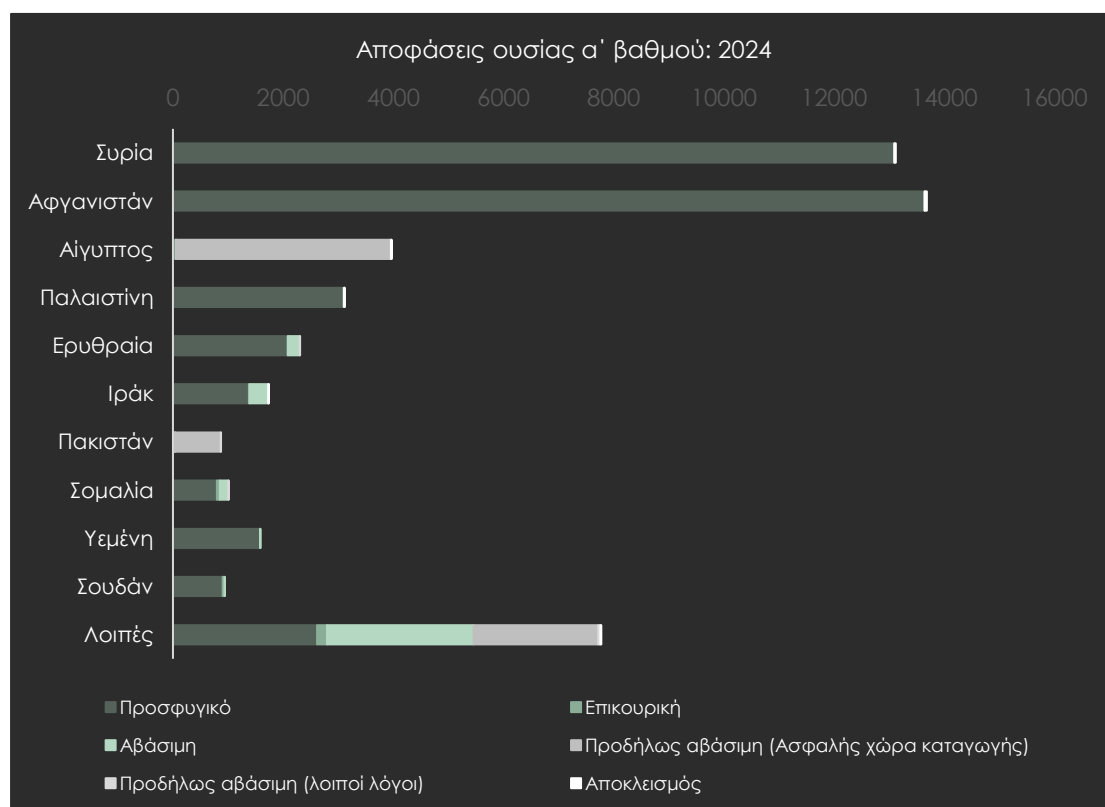
Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, το 2024 διεξήχθησαν 44.498 προσωπικές συνεντεύξεις αιτουσών/ούντων άσυλο. Από αυτές, οι 32.268 διενεργήθηκαν από χειρίστριες/στές της Υπηρεσίας Ασύλου και οι 12.320 από υπαλλήλους του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για το Άσυλο (ΕΥΑΑ). Οι ελληνικές αρχές δεν παρείχαν στοιχεία για τον αριθμό των συνεντεύξεων που διεξήχθησαν με τηλεδιάσκεψη, έναντι των δια ζώσης συνεντεύξεων.

Η Υπηρεσία Ασύλου εξέδωσε 77.392 αποφάσεις α' βαθμού το περασμένο έτος, εκ των οποίων 50.117 ήταν αποφάσεις επί της ουσίας των αιτήσεων ασύλου, δηλαδή έκριναν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του καθεστώτος του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας.

Σχεδόν τα 4/5 των αιτήσεων ασύλου που εξετάστηκαν στην ουσία τους από την Υπηρεσία Ασύλου έγιναν δεκτές, με το γενικό ποσοστό αναγνώρισης σε α' βαθμό να φτάνει το 79%, από 76,6% το 2023 και 62,3% το 2022. Συγκεκριμένα, το περασμένο έτος, 39.271

¹⁰ Άρθρο 91 Κώδικα Ασύλου, ΚΥΑ 538595/2023. Βλ. και RSA & PRO ASYL, *Η Έννοια της «Ασφαλούς Τρίτης Χώρας»: Διατάξεις & Εφαρμογή στο Ελληνικό Σύστημα Ασύλου*, Φεβρουάριος 2024, διαθέσιμο [εδώ](#).

αποφάσεις χορήγησαν προσφυγικό καθεστώς και 296 χορήγησαν επικουρική προστασία, ενώ 10.550 ήταν απορριπτικές επί της ουσίας.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Εξαιρετικά υψηλά παρέμειναν τα ποσοστά αναγνώρισης για τις κυριότερες χώρες καταγωγής των ανθρώπων που ζητούν προστασία στην Ελλάδα και δη άνω του 99% για τη Συρία, το Αφγανιστάν, την Παλαιστίνη και την Υεμένη, άνω του 98% για το Σουδάν και άνω του 80% για το Ιράκ και τη Σομαλία. Εξακολουθεί, λοιπόν, να προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία των αρχών ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων που ζητούν άσυλο στη χώρα έχουν την ιδιότητα του πρόσφυγα και δικαιούνται προστασία στην Ελλάδα.¹¹

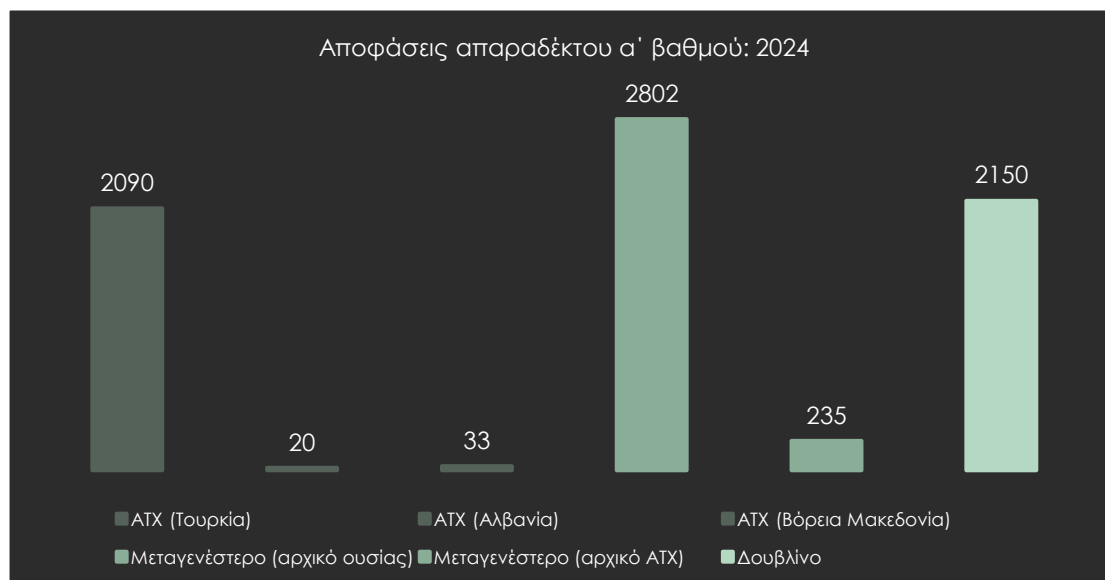
Η, δε, πλειοψηφία των απορριπτικών αποφάσεων αφορά προδήλως αβάσιμες αιτήσεις (5.164), οι οποίες απορρίφθηκαν με την ταχύρρυθμη διαδικασία,¹² σχεδόν αποκλειστικά κατ' εφαρμογή του εθνικού καταλόγου «ασφαλών χωρών καταγωγής». Αποφάσεις πρόδηλης αβασιμότητας εκδόθηκαν κυρίως σε βάρος πολιτών Πακιστάν (1.631), Αιγύπτου (1.050), Μπανγκλαντές (522), Αλβανίας (503), Ινδίας (485) και Γεωργίας (404).

¹¹ Για το λόγο αυτό, άλλωστε, η Υπηρεσία Ασύλου για πάνω από ένα έτος εφαρμόζει για αρκετές εθνικότητες το άρθρο 82 παρ. 7 του Κώδικα Ασύλου που επιτρέπει την παράλειψη της προσωπικής συνέντευξης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ηλεκτρονική αλληλογραφία: «meeting with GAS on 19 September», Ares(2024)7852319, 19 Σεπτεμβρίου 2024.

¹² Άρθρο 88 παρ. 9 Κώδικα Ασύλου.

Απαράδεκτες αιτήσεις

Η Υπηρεσία Ασύλου απέρριψε 7.330 αιτήσεις ασύλου ως απαράδεκτες σύμφωνα με τους προβλεπόμενους λόγους απαραδέκτου,¹³ χωρίς να αποφανθεί επί της ουσίας τους και της υπαγωγής στο καθεστώς του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας.

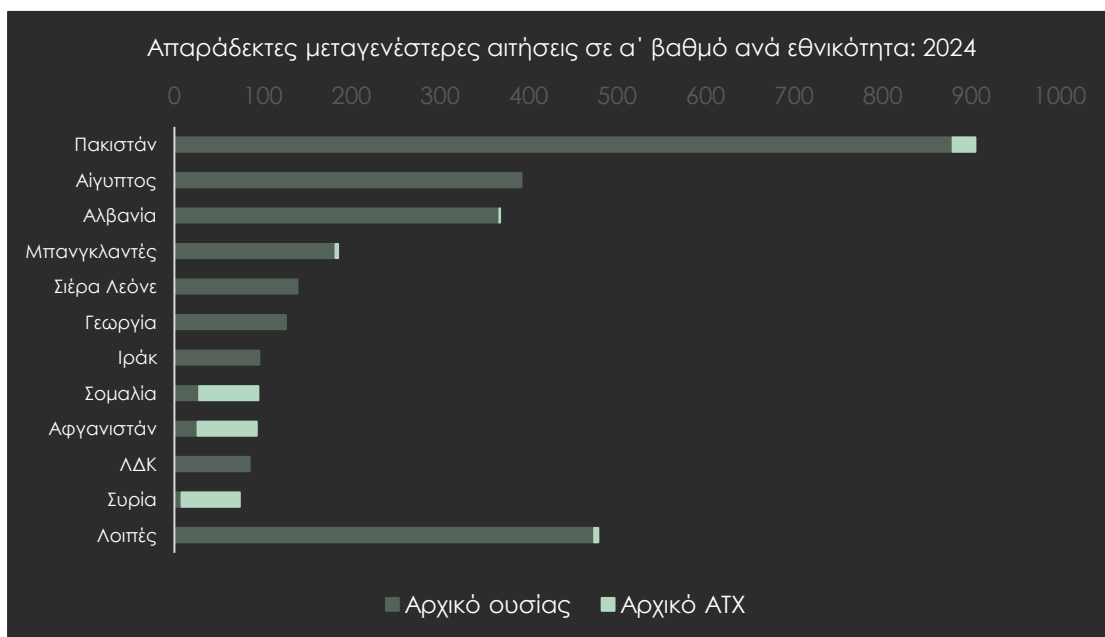

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Βασικότερη αιτία απόρριψης των αιτήσεων ως απαράδεκτων συνεχίζουν να αποτελούν οι μεταγενέστερες αιτήσεις χωρίς νέα ουσιώδη στοιχεία, οι οποίες υπάγονται σε προκαταρκτικό έλεγχο παραδεκτού από την Υπηρεσία Ασύλου.¹⁴ Στο σύνολο των 3.037 αποφάσεων απαραδέκτου για μεταγενέστερες αιτήσεις, εντάσσονται 2.802 αποφάσεις απαραδέκτου για αιτήσεις που είχαν αρχικώς απορριφθεί στην ουσία τους και 235 για αιτήσεις αρχικώς απορριφθείσες με βάση την «ασφαλή τρίτη χώρα». Στις απαράδεκτες μεταγενέστερες αιτήσεις σε α' βαθμό εκπροσωπούνται κυρίως οι παρακάτω χώρες:

¹³ Άρθρο 89 παρ. 1 Κώδικα Ασύλου.

¹⁴ Άρθρο 94 παρ. 2 Κώδικα Ασύλου.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Δεύτερος σημαντικότερος λόγος απαραδέκτου των αιτήσεων ασύλου παραμένει η έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας», κατ' εφαρμογή του εθνικού καταλόγου που χαρακτηρίζει ως «ασφαλείς τρίτες χώρες» την Τουρκία για πέντε εθνικότητες, καθώς και την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία για το σύνολο των αιτουσών/ούντων που διέρχονται από αυτές.

Η έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» στη διαδικασία ασύλου εξακολουθεί να αφορά στην πράξη σχεδόν αποκλειστικά την Τουρκία, για την οποία εκδόθηκαν 2.090 αποφάσεις απαραδέκτου σε α' βαθμού, σε σύγκριση με μόλις 33 για τη Βόρεια Μακεδονία και 20 για την Αλβανία. Οι χώρες καταγωγής των αιτουσών/ούντων σε βάρος των οποίων εφαρμόστηκε η έννοια είχαν ως εξής:

Αποφάσεις «ασφαλούς τρίτης χώρας» σε α' βαθμό: 2024					
Τουρκία		Βόρεια Μακεδονία		Αλβανία	
Συρία	1.332	Νεπάλ	20	Ιράν	8
Σομαλία	525	Συρία	3	Νεπάλ	4
Αφγανιστάν	147	Τουρκία	3	Μπανγκλαντές	3
Πακιστάν	51	Μπανγκλαντές	3	Σρι Λάνκα	3
Μπανγκλαντές	25	Ινδία	2	Φιλιππίνες	1
Παλαιστίνη	6	Κούβα	1	Αφγανιστάν	1
Άλλες	4	Αλβανία	1		
Σύνολο	2.090	Σύνολο	33	Σύνολο	20

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Ειδικότερα σε σχέση με την Τουρκία, μετά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), με την οποία κρίθηκε ότι απαγορεύεται η απόρριψη αίτησης ασύλου ως απαραδέκτης εάν διαπιστώνεται ότι η τρίτη χώρα που έχει χαρακτηριστεί ασφαλής δεν δέχεται επανεισδοχές, η Ολομέλεια του ΣτΕ έκρινε το 2025 ότι μη νομίμως

απορρίφθηκαν αιτήσεις ασύλου ως απαράδεκτες με την αιτιολογία ότι η Τουρκία συνιστά «ασφαλή τρίτη χώρα», εφόσον η εν λόγω χώρα έχει αναστείλει τις επανεισδοχές από τον Μάρτιο του 2020. Έκρινε, επίσης, ακυρωτέο τον χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας» λόγω ανεπαρκούς τεκμηρίωσης από τη Διοίκηση της πλήρωσης των κριτηρίων ασφαλείας της χώρας. Την υπόθεση ενώπιον του ΔΕΕ και του ΣΤΕ εκπροσώπησε η Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA) μαζί με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ). Ήδη από τις αρχές Απριλίου του 2025, ωστόσο, δημοσιεύτηκε νέος κατάλογος, με τον οποίο χαρακτηρίζεται και πάλι η Τουρκία ως «ασφαλής τρίτη χώρα» για πολίτες Συρίας, Αφγανιστάν, Σομαλίας, Πακιστάν και Μπανγκλαντές.¹⁵

Διαδικασία συνόρων

Και το 2024 συνεχίστηκε η συστηματική, αυθαίρετη χρήση της διαδικασίας συνόρων στις περιπτώσεις των ανθρώπων που υποβάλλουν αίτηση ασύλου εντός των ΚΕΔ στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, κατά παράβαση της απαγόρευσης εφαρμογής της σε αιτήσεις που δεν υποβάλλονται σε «σύνορα» ή «ζώνες διέλευσης».¹⁶

Περαιτέρω, όπως έχουμε επανειλημμένως επισημάνει, στη διαδικασία συνόρων επιτρέπεται να εξετάζονται οι αιτήσεις ασύλου μόνο επί του παραδεκτού ή εφόσον συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις του νόμου για την ταχύρρυθμη διαδικασία στην ουσία.¹⁷ Δεν επιτρέπεται, επομένως, η διαδικασία συνόρων να υποκαθιστά την κανονική διαδικασία για την ουσιαστική αξιολόγηση των αιτήσεων που δεν θεωρούνται προδήλως αβάσιμες.¹⁸ Το ζήτημα αυτό έχει επισημανθεί στις ελληνικές αρχές και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.¹⁹

¹⁵ RSA & ΕΣΠ, «Ο νέος χαρακτηρισμός της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας» για πρόσφυγες συνιστά προκλητική άρνηση συμμόρφωσης με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας», 14 Απριλίου 2025, διαθέσιμο [εδώ](#).

¹⁶ Άρθρο 95 παρ. 1 Κώδικα Ασύλου.

¹⁷ Άρθρα 88 παρ. 9 και 95 παρ. 1 Κώδικα Ασύλου.

¹⁸ Και τούτο λαμβάνοντας υπόψη τα μειωμένα εχέγγυα της διαδικασίας. Βλ. συναφώς, ΔΠρΑΘ ΑΔ654/2024, ΑΔ54/2023, ΔΕφΠειρ Α65/2023, Α296/2021, Α292/2021, Α94/2021, Α106/2020.

¹⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ηλεκτρονική αλληλογραφία: «Jour Fixe with GAS on 23 May», Ares(2024)5412003, 23 Μαΐου 2024.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Η Υπηρεσία Ασύλου εξέδωσε 34.122 αποφάσεις στη διαδικασία συνόρων το 2024, αριθμό υπερτετραπλάσιο των 7.662 που εκδόθηκαν το 2023. Από αυτές, 1.446 ήταν αποφάσεις πρόδηλης αβασιμότητας και 1.609 ήταν αποφάσεις απαραδέκτου. Επομένως, η συντριπτική πλειοψηφία των αποφάσεων που ελήφθησαν στη διαδικασία συνόρων εκφεύγουν των ορίων του νόμου και έπρεπε να έχουν υπαχθεί στην κανονική διαδικασία, ιδίως οι 1.354 αποφάσεις «απλής» αβασιμότητας που εξέδωσε παρανόμως στη διαδικασία συνόρων η Υπηρεσία Ασύλου.

Καμία αίτηση δεν εξαιρέθηκε από τη διαδικασία συνόρων για λόγους όπως η ευαλωτότητα και ανάγκη ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων,²⁰ εγείροντας και πάλι σοβαρούς προβληματισμούς για τη συμμόρφωση της χώρας με την υποχρέωση παροχής ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων σε όσες/ους αιτούσες/ούντες τις έχουν ανάγκη για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της διαδικασίας ασύλου.

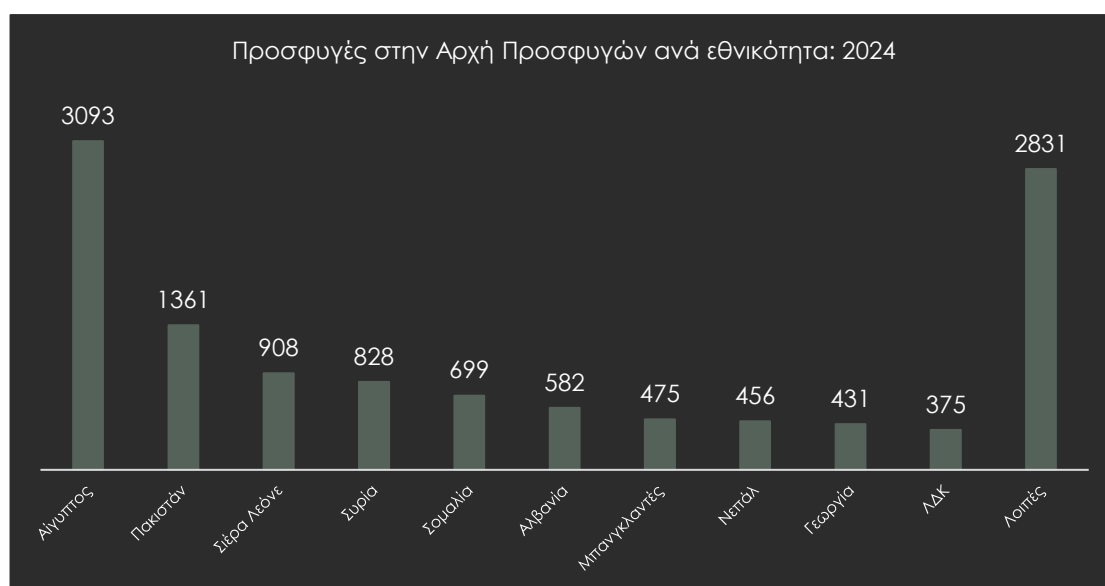
Η συντριπτική πλειοψηφία των αποφάσεων που εκδόθηκαν στη διαδικασία συνόρων ήταν θετικές, διαμορφώνοντας εξαιρετικά υψηλό ποσοστό αναγνώρισης στο 91,4%, κατά πολύ μεγαλύτερο του ήδη αυξημένου ποσοστού 79% στο σύνολο της διαδικασίας ασύλου. Οι 20.695 από τις συνολικά 29.566 αποφάσεις χορήγησης προσφυγικού καθεστώτος που εκδόθηκαν στη διαδικασία συνόρων αφορούσαν πολίτες Συρίας και Αφγανιστάν.

²⁰ Άρθρο 72, παρ. 3 Κώδικα Ασύλου.

Διαδικασία β' βαθμού στις Επιτροπές Προσφυγών

Προσφυγές

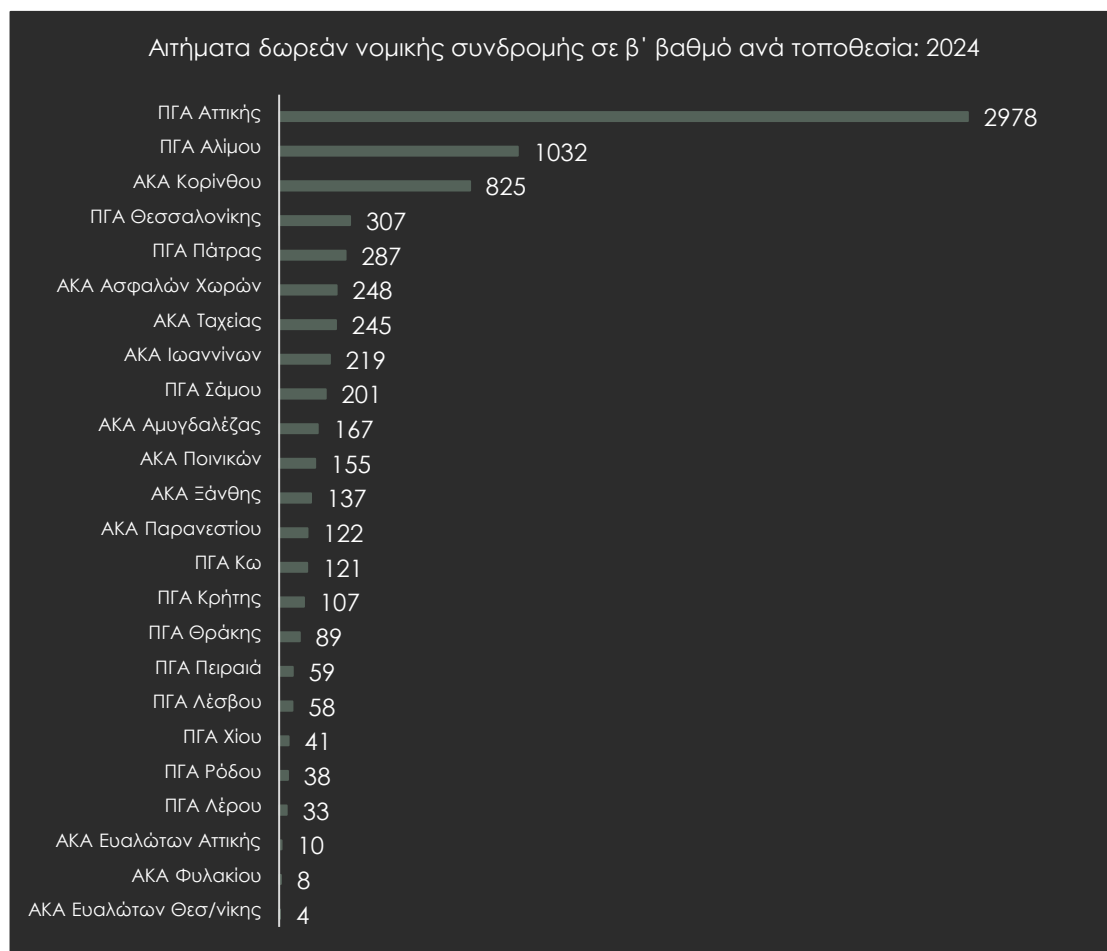
Το περασμένο έτος, ασκήθηκαν 12.039 προσφυγές στην Αρχή Προσφυγών κατά αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, σε σχέση με 10.973 το 2023. Στις κυριότερες χώρες καταγωγής των προσφευγουσών/όντων εκπροσωπούνται χώρες που συγκαταλέγονται στον κατάλογο «ασφαλών χωρών καταγωγής» και ιδίως η Αίγυπτος και το Πακιστάν, καθώς και χώρες για τις/τους πολίτες των οποίων είχε χαρακτηριστεί η Τουρκία ως «ασφαλής τρίτη χώρα», όπως η Συρία και η Σομαλία:

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Στατιστικά, Ιαν-Δεκ 2024

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που δόθηκαν στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, κατατέθηκαν 7.491 αιτήματα για δωρεάν νομική συνδρομή από το Μητρώο Δικηγόρων της Υπηρεσίας Ασύλου, δηλαδή στο 62% των κατατεθεισών προσφυγών. Τα στοιχεία κάνουν λόγο για 7.902 άτομα που έλαβαν δωρεάν νομική συνδρομή από το Μητρώο Δικηγόρων, αριθμό που υπερβαίνει το σύνολο των αιτημάτων.

Η πλειοψηφία των αιτημάτων για δωρεάν νομική συνδρομή κατατέθηκαν στο ΠΓΑ Αττικής, το ΠΓΑ Αλίμου και το ΑΚΑ Κορίνθου.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Προβληματισμό εγείρουν τα στοιχεία για τη λειτουργία του Μητρώου Δικηγόρων της Υπηρεσίας Ασύλου ιδίως στο πλαίσιο των αιτουσών/ούντων άσυλο που τελούν υπό διοικητική κράτηση. Στο ΑΚΑ Κορίνθου, αρμόδιο για το ομώνυμο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.), κατατέθηκαν πέρυσι 825 αιτήματα για νομική συνδρομή. Ωστόσο, στο ΑΚΑ Αμυγδαλέζας, αρμόδιο για το ομώνυμο και μεγαλύτερο ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α. της χώρας, κατατέθηκαν μόλις 167.

Συζήτηση προσφυγών

Οι Επιτροπές Προσφυγών εξέδωσαν συνολικά 12.909 αποφάσεις β' βαθμού κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους. Οι Επιτροπές εξέτασαν προσφυγές με προφορική ακρόαση σε μόλις 310 υποθέσεις,²¹ με αποτέλεσμα να παραμένει εξαιρετική και άκρως περιοριστικά ερμηνευόμενη η προφορική εξέταση των αιτήσεων ασύλου σε β' βαθμό, παρά τις πρόσφατες κατευθύνσεις που δίνει η νομολογία του ΣτΕ σχετικά με την υποχρέωση των Επιτροπών να διεξάγουν προφορική ακρόαση με σκοπό την πλήρη συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων επί τη βάση των οποίων κρίνονται οι αιτήσεις ασύλου.²²

²¹ Κατά το άρθρο 102 παρ. 3 Κώδικα Ασύλου.

²² ΣτΕ 1371/2023.

Απορρίφθηκαν από τις Επιτροπές Προσφυγών 1.588 προσφυγές λόγω της μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης της/του προσφεύγουσας/οντος ή της μη έγκαιρης προσκόμισης βεβαίωσης διαμονής σε δομή φιλοξενίας – μολονότι αυτό μπορεί να οφείλεται σε αδυναμία των αρχών – κατά τη συζήτηση της προσφυγής.²³ Το στάδιο αυτό αποτελεί τυπική διαδικασία, στην οποία ελέγχεται από τις Επιτροπές μόνο εάν το πρόσωπο που έχει ασκήσει την προσφυγή έχει εμφανιστεί ενώπιόν τους για να συναχθεί ότι επιθυμεί να συνεχιστεί η εξέταση της υπόθεσής του.

Επί της νομιμότητας του συγκεκριμένου μέτρου, το οποίο εγείρει σοβαρούς προβληματισμούς για τη διασφάλιση του δικαιώματος σε αποτελεσματική προσφυγή, καθώς οδηγεί στην απόρριψη της προσφυγής ανεξαρτήτως των αναγκών προστασίας του προσφεύγοντος, εκκρεμεί προδικαστικό ερώτημα ενώπιον του ΔΕΕ, ο δε Γενικός Εισαγγελέας του Δικαστηρίου του Λουξεμβούργου έχει ήδη διατυπώσει κρίση περί της ασυμφωνίας του μέτρου με το ενωσιακό δίκαιο.²⁴

Παράλληλα, οι Επιτροπές Προσφυγών απέρριψαν 1.526 προσφυγές ως εκπρόθεσμες το 2024. Σοβαρούς προβληματισμούς εγείρει και αυτός ο αριθμός, λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπρόθεσμη κατάθεση των προσφυγών συνδέεται στενά με την καταστρατήγηση των κανόνων για τις επιδόσεις των αποφάσεων ασύλου από τις αρχές. Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία Ασύλου συνεχίζει να επιδίδει αποφάσεις α' βαθμού μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε πρόσωπα που διαμένουν σε δομές της ΥΠΥΤ, για τα οποία είναι υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη επίδοση της απόφασης στις δομές, όπως προκύπτει ευθέως από τον νόμο και έχει υπογραμμιστεί από τα διοικητικά δικαστήρια της χώρας.²⁵

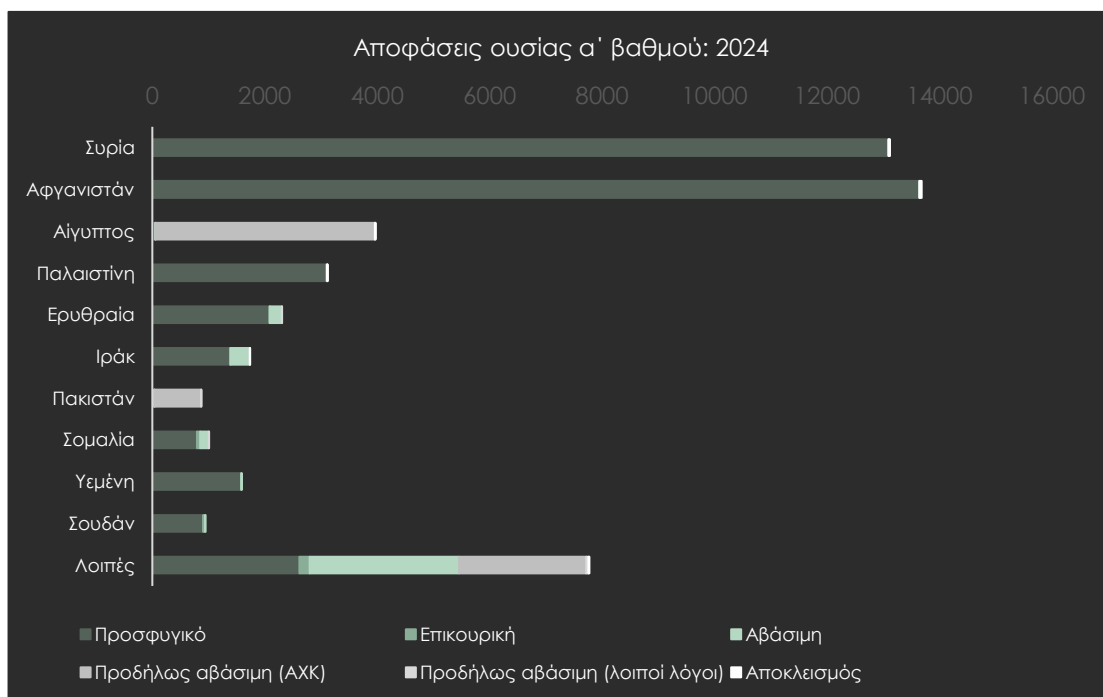
Αποφάσεις ουσίας

Από το σύνολο των 12.909 αποφάσεων β' βαθμού που εκδόθηκαν πέρυσι, 6.645 ήταν αποφάσεις επί της ουσίας των αιτήσεων ασύλου:

²³ Όλες αυτές απορρίφθηκαν ως προδήλως αβάσιμες βάσει του άρθρου 102 παρ. 2 Κώδικα Ασύλου.

²⁴ ΔΕΕ C-610/23 *Al Nasiria*, Προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα, 6 Φεβρουαρίου 2025. Βλ. και ΔΠΡΑΘ ΑΔ940/2023, ΔΠρΘεσ ΑΔ370/2023.

²⁵ Άρθρο 87 παρ. 4 Κώδικα Ασύλου. Ενδεικτικά, ΔΠρΘεσ ΑΔ6/2025, ΔΠΡΑΘ ΝΔ324/2024.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

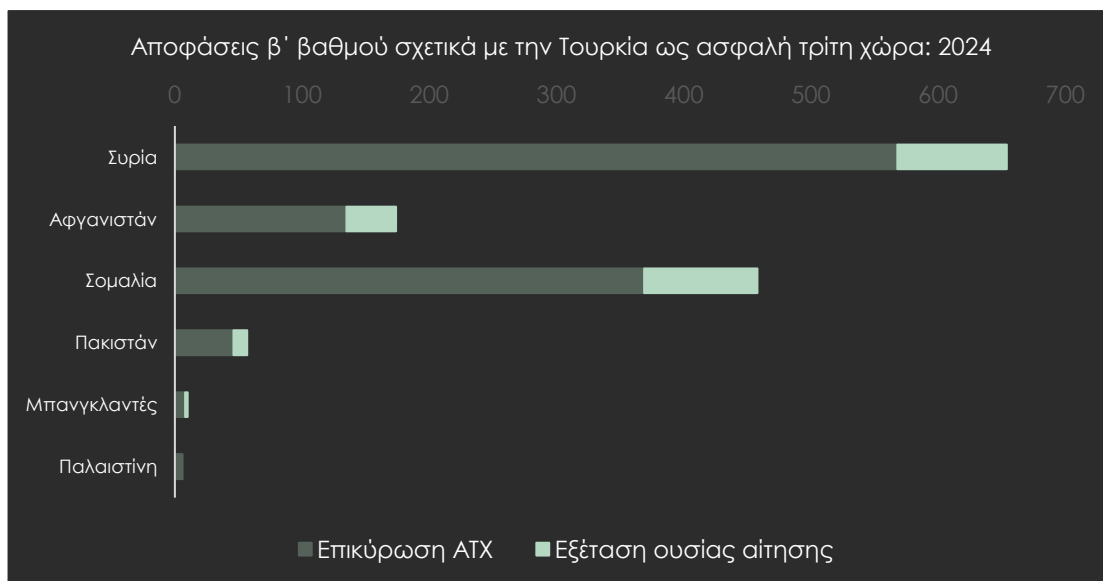
Από τα παραπάνω στοιχεία διαμορφώνεται για το περασμένο έτος γενικό ποσοστό αναγνώρισης 10,1% σε β' βαθμό, μειωμένο σε σχέση με 14,8% το 2023 και 11,8% το 2022.

Απαράδεκτες αιτήσεις

Οι Επιτροπές Προσφυγών απέρριψαν 2.984 αιτήσεις ασύλου ως απαράδεκτες – πέραν των προσφυγών που απορρίφθηκαν ως εκπρόθεσμες ή ως «προδήλως αβάσιμες» λόγω μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης ή προσκόμισης βεβαίωσης διαμονής κατά τη συζήτηση. Βασικότεροι λόγοι απαραδέκτου είναι και εδώ οι μεταγενέστερες αιτήσεις χωρίς νέα στοιχεία (1.693) και η έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» (1.167), κυρίως για την Τουρκία.

Λεπτομερέστερα στοιχεία έχουν παρασχεθεί από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου σχετικά με τις αποφάσεις β' βαθμού που εκδόθηκαν επί προσφυγών για τις πέντε εθνικότητες για τις οποίες χαρακτηρίζεται η Τουρκία ως «ασφαλής τρίτη χώρα». Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η πλειοψηφία των αποφάσεων β' βαθμού που αφορούσαν υποθέσεις «ασφαλούς τρίτης χώρας» επικύρωσαν την απόφαση απαραδέκτου της Υπηρεσίας Ασύλου και δεν προέβησαν σε εξέταση της ουσίας της αίτησης ασύλου:²⁶

²⁶ Σημειώτεον ότι τα στοιχεία αφορούν οριστικές αποφάσεις β' βαθμού. Δεν περιλαμβάνουν επομένως, τυχόν αναβλητικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατόπιν ακύρωσης της απόφασης απαραδέκτου, για τη διενέργεια προφορικής ακρόασης σε β' βαθμό πριν την έκδοση απόφασης ουσίας.

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινοβουλευτικός έλεγχος, 10 Μαρ 2025

Ακυρωτικός έλεγχος στα διοικητικά δικαστήρια

Στα τέλη του 2024, εκκρεμούσαν 1.520 αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Συνεχίζονται μέχρι και σήμερα οι πολλαπλές αναβολές στην εκδίκαση των υποθέσεων ασύλου στα διοικητικά δικαστήρια, εκκρεμούσης της δημοσίευσης της απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ, η οποία έκρινε αντισυνταγματική τη ρύθμιση του νόμου για τις μονομελείς συνθέσεις των Επιτροπών Προσφυγών,²⁷ όπως και τη δημοσίευση της απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ περί ακύρωσης του χαρακτηρισμού της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας».

Τα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου αποτυπώνουν τον ακυρωτικό έλεγχο των αποφάσεων ασύλου ως εξής:

²⁷ Άρθρο 5 παρ. 7 Ν 4375/2016, ΦΕΚ Α' 51/03.04.2016. ΣτΕ, «Ανακοίνωση του Προέδρου του ΣτΕ σχετικά με το αποτέλεσμα της διάσκεψης επί υπόθεσης που αφορά τη συνταγματικότητα της ανάθεσης σε δικαστικό λειτουργό καθηκόντων μονομελούς διοικητικού οργάνου που συζητήθηκε στην Ολομέλεια την 1η Νοεμβρίου 2024», 3 Δεκεμβρίου 2024, διαθέσιμο [εδώ](#).

Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Στατιστικά, Ιαν-Δεκ 2024

Ως προς τις εξετασθείσες επί της ουσίας αιτήσεις ακύρωσης, το ποσοστό αποδοχής ενώπιον των δικαστηρίων ανήλθε στο 30,5%, σημειώνοντας αισθητή αύξηση σε σχέση με 22,6% το 2023 και 20% το 2022.

Συνεχίζεται, ωστόσο, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η τάση της απόρριψης των περισσότερων αιτήσεων ακύρωσης ως απαράδεκτων από τα διοικητικά πρωτοδικεία, λόγω της μη τήρησης των προϋποθέσεων παραδεκτού, όπως η πληρεξουσιότητα ή η καταβολή παραβόλου. Το 2024, απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες 349 αιτήσεις ακύρωσης, ενώ για άλλες 71 υποβλήθηκε παραίτηση.

Οι αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του ΣΤΕ.²⁸ Μόνο μία έφεση κατατέθηκε το 2024, επί της οποίας εκκρεμεί η έκδοση απόφασης, ενώ εντός του έτους σημειώθηκαν δύο παραιτήσεις από εκκρεμείς εφέσεις.

Εκκρεμείς αιτήσεις

Στα τέλη του 2024, εκκρεμούσαν 26.623 αιτήσεις ασύλου σε α' βαθμό και 1.641 σε β' βαθμό, καθώς και 1.520 αιτήσεις ακύρωσης αποφάσεων β' βαθμού στα διοικητικά πρωτοδικεία.

Σε 17.279 από τις 26.623 εκκρεμείς αιτήσεις σε α' βαθμό, δεν είχε διενεργηθεί ακόμη η προσωπική συνέντευξη στην Υπηρεσία Ασύλου, με το σύνολο των υποθέσεων να έχουν προγραμματιστεί για συνέντευξη εντός του 2025. Οι περισσότερες (21.173) εκκρεμείς αιτήσεις σε α' βαθμό βρίσκονταν υπό εξέταση για διάστημα κάτω των έξι μηνών, ενώ 2.838 εκκρεμούσαν για διάστημα άνω του εξαμήνου και 2.612 για διάστημα άνω του ενός έτους.

²⁸ Άρθρο 15 παρ. 5 Ν 3068/2002, ΦΕΚ Α' 274/14.11.2002.

Από τα επίσημα στοιχεία των ελληνικών αρχών για τη διαδικασία ασύλου, εξάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα:

- ❖ Παραμένει χαρακτηριστικό του συστήματος ασύλου της χώρας ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων που καταγράφονται από την ΥΠΥΤ και ζητούν άσυλο στην Ελλάδα έχουν προσφυγική ιδιότητα και λαμβάνουν διεθνή προστασία ήδη σε α' βαθμό.
- ❖ Πολιτικές όπως η «ασφαλής τρίτη χώρα» εξακολουθούν να οδηγούν σε αυθαίρετη άρνηση παροχής προστασίας σε χιλιάδες πρόσφυγες που τη δικαιούνται, με σοβαρές παραβιάσεις του νόμου τόσο στον χαρακτηρισμό χωρών ως ασφαλών όσο και στην απόρριψη ατομικών αιτημάτων ασύλου ως απαράδεκτων.
- ❖ Η διαδικασία συνόρων εξακολουθεί να εφαρμόζεται καταχρηστικά στο σύνολο των ανθρώπων που φτάνουν στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, παρότι οι περισσότερες αιτήσεις ασύλου γίνονται δεκτές. Είναι αναγκαία η έμφαση στην τήρηση των ορίων της διαδικασίας συνόρων, δεδομένου ότι η πλειοψηφία των αφίξεων και καταγραφών σημειώνεται στις ΚΕΔ των νησιών.
- ❖ Συνεχίζει να αυξάνεται ο αριθμός των αποφάσεων Επιτροπών Προσφυγών που ακυρώνονται στα διοικητικά δικαστήρια, καίτοι με σημαντική καθυστέρηση. Αυτό εγείρει προβληματισμούς για την ποιότητα του β' βαθμού της διαδικασίας ασύλου. Κρίσιμα ζητήματα στις Επιτροπές Προσφυγών αποτελούν, ενδεικτικά, η γενικευμένη απόρριψη – χωρίς εξέταση – των προσφυγών λόγω εκπρόθεσμης κατάθεσης ή μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης, όπως και η εξαιρετικά περιορισμένη χρήση της προφορικής ακρόασης.

Τέλος, επαναλαμβάνουμε ότι απολύτως κρίσιμα στοιχεία για την ορθή αποτύπωση της διαδικασίας ασύλου της χώρας διατίθενται μόνο κατόπιν αιτημάτων στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Επαναφέρουμε, επομένως, το πάγιο αίτημά μας για τακτική δημοσίευση του συνόλου των στατιστικών στοιχείων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με σκοπό την παροχή πλήρους ενημέρωσης για το σύστημα ασύλου και τεκμηρίωσης της λειτουργίας του.

<https://rsaegean.org/el/diadiakasia-asylou-to-2024-dektes-tesseractis-stis-pente-aitiseis-asylou-sti-chora/>

Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA)

Ιάσωνα Καλαμπόκα 30
82131 Χίος, Ελλάδα
+30 22711 03721
info@rsaegean.org
<https://rsaegean.org>